

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
คำสำคัญ	ผู้เสียหาย/สิทธิของผู้เสียหายในการฟ้องคดี/ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง/ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
นักศึกษา	มณฑิตา ผลประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ตรีเพชร จิตรมहिมา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2561

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แนวคิดการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผลการศึกษาถึงปัญหาในการใช้สิทธิของผู้เสียหาย (Injured Person) ในการฟ้องคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 23 กำหนดไว้แต่เพียงว่าให้ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้แก่ อัยการสูงสุด (the Prosecutor General) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (the National Counter Corruption Commission) เท่านั้น จึงเป็นปัญหาว่าในกรณีผู้เสียหายจะเป็นโจทก์ฟ้องคดีเองนั้นไม่อาจฟ้องคดีหรือดำเนินการในการเริ่มฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ บทบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลิดรอนสิทธิของผู้เสียหายในการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิด อีกทั้งผู้เสียหายในคดีอาญายังคงเป็นพยานหลักฐานสำคัญที่ดีที่สุดของกระบวนการค้นหาความจริง

เกี่ยวกับคดีอาญาอันนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิด (Offender) ในที่สุด ดังจะเห็นได้ว่าผู้เสียหายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น การตัดอำนาจของผู้เสียหายอย่างสิ้นเชิงอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ การให้อำนาจผู้เสียหายในการฟ้องคดีอาญาย่อมจะเป็นเปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงสามารถดำเนินการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐได้ และยังเป็นเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (Judicial Process) ได้โดยตรง อันเป็นการคุ้มครองและเป็นการประกันต่อสิทธิของผู้เสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ (Legal State) ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้เสียหายให้สามารถฟ้องคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เอง ตลอดจนมีสิทธิในการขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ฟ้องคดี เพื่อเป็นการยกระดับเจตนาธรรมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่บัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยไว้ในมาตรา 41 ที่กำหนดให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ และสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา มาตรา 78 กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (Inspection of the Exercise of State Power) และการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (Counter Corruption and Wrongful Conduct)

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ โดยเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 โดยการกำหนดให้ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และมีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้